

॥ ५० ॥ इतिकर्णपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेद्वाचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥ ॥ ५ ॥ ततः अनंतरं शल्येन वक्तव्यं वचः संनिवार्य स्वयमेवाहेत्यर्थः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ सखिभावः सारथ्येनोपकारकत्वं सौहार्दमदीयाक्षमा मित्रस्य दुर्योधनस्य भावः इष्टसिद्धिः हेतुरित्यर्थः ॥ ७ ॥ एतदेव त्रयं व्याचष्टे राज्ञश्चेत्यादिना ॥ ८ ॥ कृत इति शल्यसहस्रतुल्योहमेवास्मीत्यर्थः ॥ ९ ॥ इतिकर्णप० नै० भारत

इत्येतत्तेमया प्रोक्तं क्षिप्तेनापि सुहृत्तया ॥ जानामित्वां विक्षिपंतं जोषमास्वोत्तरं शृणु ॥ ५० ॥ इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणिकर्णशल्यसंवादेद्वाचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥ ॥ ५ ॥ संजय उवाच ततः पुनर्महाराज मद्रराजमरिंदमः ॥ अभ्यभाषतराधेयः संनिवार्योत्तरं वचः ॥ १ ॥ यत्त्वं निदर्शनार्थं मां शल्यजल्पितवानसि ॥ नाहं शक्यस्त्वया वाचा विभीषयितुमाहवे ॥ २ ॥ यदि मां देवताः सर्वा योधयेयुः सवासवाः ॥ तथापि मे भयं न स्यात्किमुपार्थात्सकेशवान् ॥ ३ ॥ नाहं भीषयितुं शक्यो वाङ्मात्रेण कथंचन ॥ अन्यं जानीहियः शक्यस्त्वया भीषयितुरणे ॥ ४ ॥ नीचस्य बलमेतां वत्पारुष्यं यत्त्वमात्थमां ॥ अशक्तो मद्गुणान् वक्तुं वल्गुं सेवद्बुद्धिर्मते ॥ ५ ॥ नहिकर्णः समुद्रतो भयार्थमिह मद्रक ॥ विक्रमार्थमहं जातो यशोर्थं च तथात्मनः ॥ ६ ॥ सखिभावेन सौहार्दामित्रभावेन चैव हि ॥ कारणैस्त्रिभिरेतैस्त्वं शल्यजीवसि सांप्रतं ॥ ७ ॥ राज्ञश्च धार्तराष्ट्रस्य कार्यं सुमहदुद्यतं ॥ मयितच्चाहितं शल्यतेन जीवसि मेक्षणं ॥ ८ ॥ कृतश्च समयः पूर्वक्षंतव्यं विप्रियंतव ॥ ऋतेशल्यसहस्रेण विजयेयमहंपरान् ॥ मित्रद्रोहस्तु पापीयानिति जीवसि सांप्रतं ॥ ९ ॥ इति श्रीमहाभारते कर्णपर्वणिकर्णशल्यसंवादे त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४३ ॥ ॥ ५ ॥ शल्य उवाच ननु प्रलापाः कर्णे ते यान् ब्रवीषि परान्प्रति ॥ ऋते कर्णसहस्रेण शक्या जेतुं परे युधि ॥ १ ॥ संजय उवाच तथा ब्रुवंतं परुषं कर्णो मद्राधिपंतदा ॥ परुषं द्विगुणं भूयः प्रोवाचाप्रियदर्शनं ॥ २ ॥ कर्ण उवाच इदं तु ते त्वमेकाग्रः शृणु मद्रजनाधिप ॥ संनिधौ धृतराष्ट्रस्य प्रोच्यमानं मया श्रुतं ॥ ३ ॥ देशांश्च विविधांश्चित्रान्पूर्ववृत्तांश्च पार्थिवान् ॥ ब्राह्मणाः कथयंति स्म धृतराष्ट्रनिवेशने ॥ ४ ॥ तत्र वृद्धः पुरावृत्ताः कथाः कश्चिद्विजोत्तमः ॥ वाहीकदेशं मद्रांश्च कुत्सयन्वाक्यमब्रवीत् ॥ ५ ॥ बहिष्कृता हि मवता गंगया च बहिष्कृताः ॥ सरस्वत्या यमुनया कुरुक्षेत्रेण चाप्रिय ॥ ६ ॥ पंचानां सिंधुषष्ठानां नदीनां येतराश्रिताः ॥ तान् धर्मबाल्या न शुचीन्वाहीकानपि वर्जयेत् ॥ ७ ॥ गोवर्धनो नाम वटः सुभद्रं नाम चत्वरं ॥ एतद्राजकुलद्वारमां कुमारं आत्मराम्यहम् ॥ ८ ॥

भा० त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४३ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ नन्विति कर्णसहस्रेण विनापि परे जेतुं शक्याः मयेति शेषः कर्णसहस्रतुल्योहमेक एवास्मीति भावः ॥ १ ॥ भूयः द्विगुणं अधिकगुणं ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ पंचानां वक्ष्यमाणानां सिंधुषष्ठीयासां अंतरमवकाशमाश्रिताः ॥ ७ ॥ गोवर्धनः गवां लोदनस्थानं सुभद्रं चत्वरं सुराभांश्चाश्रयभूतं एतदुभयं राजकुलस्य राजगृहद्वारस्योपलक्षणं ॥ ८ ॥